Co-funded by the European Union

GLUHI VOZNIKI
ZNAKOVNI JEZIK V PROMETNEM IN VOZNNIŠKEM IZOBRAŽEVANJU

MODUL:
3. POSPEŠEVANJE, SLEDENJE IN USTAVLJANJE VOZILA

DEJAVNOST:
3.3. USTAVLJANJE (ZAVIRANJE), IZREDNO ZAVIRANJE, PARKIRANJE

TÜSEKON
MAVİ PENCERE Special Education Association
ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
ANPEDA Vergil Planca
iBF Internationales Bildungs- und Fahrschulzentrum GmbH

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

»Sofinancirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorni niti Evropska unija niti EACEA.«

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

»Ta dokument je bil pripravljen kot brezplačno učno in izobraževalno gradivo (odprti izobraževalni vir) ter je objavljen pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 mednarodna (Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International). Za ogled kopije te licence obiščite:

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/«

Deaf Drivers

PREDLOGA OBRAZCA DEJAVNOSTI

Modul	Modul 3: Modul usposabljanja o pospeševanju, sledenju in ustavljanju vozila (A.3.4)	
Naslov dejavnosti	Dejavnost 3: Ustavljanje (zaviranje), izredno (nenadno) zaviranje, parkiranje (Dejavnost 3.3)	
Povzetek	Namen te učne dejavnosti je razložiti vidike, ki jih morajo vozniki upoštevati glede ustavljanja, izrednega zaviranja in parkiranja. Ustavljanje, izredno zaviranje in parkiranje med vožnjo zahtevajo osnovne vozniške spretnosti. Prav tako sodijo med najpomembnejše vidike varnosti v cestnem prometu. Znano je, da veliko prometnih nesreč nastane zaradi napak pri ustavljanju (zaviranju) in izrednem (nenadnem) zaviranju.	
Tema(e)	3. Pospeševanje, sledenje in ustavljanje vozila 3.3. Ustavljanje (zaviranje), izredno (nenadno) zaviranje, parkiranje 3.3.1. Izredno (nenadno) zaviranje 3.3.2. Kaj je ustavljanje in mirovanje? 3.3.3. Pravila parkiranja 3.3.3.1. Vzdolžno parkiranje: 3.3.3.2. Pravokotno parkiranje 3.3.3.3. Poševno parkiranje	
Avtor/ji	Datum:	Različica:
Pregledal/a	Datum:	Različica:

Scenarij dejavnosti

3. Pospeševanje, sledenje in ustavljanje vozila

3.3. Ustavljanje (zaviranje), izredno zaviranje, parkiranje

3.3.1. Ustavljanje in mirovanje

Ustavljanje je dejanje zaustavitve vozila zaradi katere koli prometne nujnosti, kot je rdeča luč, znak za ustavitev s strani pristojnih organov ali zapora ceste. Sposobnost ustavitve vozila je prav tako temeljna kot sposobnost njegovega premikanja, to pa je ključni vidik vozniškega usposabljanja. Do številnih prometnih nesreč pride zaradi nepravilnega ustavljanja ali pomanjkljivih spretnosti ustavljanja. Ustavljanje in mirovanje sta različni dejanji in pojma.

Slika 1

Mirovanje je začasna zaustavitev, torej dejanje ustavitve vozila za kratek čas, razen zaradi prometnih nujnosti, za namene, kot so izstopanje in vstopanje potnikov, nakladanje in razkladanje blaga ali čakanje. Ustavljanje pomeni, da se mora vozilo ustaviti v nujnih okoliščinah. Mirovanje pa je po drugi strani začasna prekinitev gibanja vozila v nujni situaciji. Na primer, vozilo, ki miruje zaradi vstopanja potnika, dejansko ustavlja (slika 1).

V skladu s tem ustavljanje pomeni, da vozilo v nujnih okoliščinah preide v nepremično stanje, mirovanje pa je čakanje vozila v nepremičnem položaju za kratek čas zaradi začasnih namenov, kot so nakladanje tovora ter izstopanje ali vstopanje potnikov, na način, ki čim manj moti promet.

Zaradi možnosti, da bodo potniki ali tovor izstopili iz mirujočih vozil, morajo biti drugi vozniki previdni, upočasniti in biti vedno pripravljeni na izredno zaviranje, ko se približujejo tem vozilom. Prav tako morajo biti pripravljeni na možnost, da se bodo mirujoča vozila kadar koli začela premikati ali zapeljala na cesto.

3.3.2. Izredno (nenadno) zaviranje

Nenadno ali izredno zaviranje se izvede, ko je vozilo v gibanju in v nevarni situaciji, da se čim hitreje ustavi. Običajno ustavljanje je drugačna spretnost. Med nenadnim zaviranjem mora voznik zagotoviti, da se vozilo ustavi na najkrajši mogoči razdalji in v najkrajšem mogočem času, ne da bi ugasnil motor.

Slika 2 Izredno zaviranje

Če motor med izrednim zaviranjem ugasne, bodo številni sestavni deli vozila, zlasti zavorni sistem, prenehali delovati. V nevarni in izredni situaciji je ključnega pomena, da vozilo ostane operativno. Zato je pri visokih hitrostih priporočljivo med nenadnim zaviranjem trdno in hitro pritisniti tako zavoro kot sklopko. Pri nizkih hitrostih je treba oba pedala pritisniti enakomerno. Zelo pomembno je, da med nenadnim zaviranjem sklopko pritisnemo do konca. Ker so spretnosti izrednega (nenadnega) zaviranja praktična učna spretnost pri vozniškem usposabljanju, naj vozniki začetniki to spretnost vadijo na zaprtih območjih, da izboljšajo svoje sposobnosti.

3.3.3. Pravila parkiranja

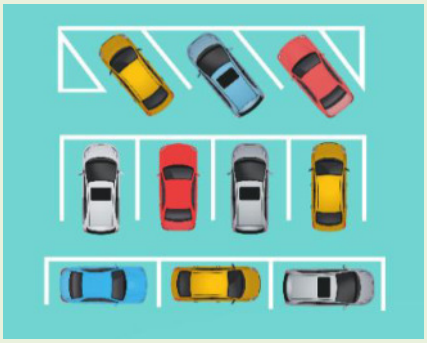
Slika 3: Znak za prepoved parkiranja

Parkiranje je opredeljeno kot dejanje ustavitve vozila za krajše ali daljše obdobje ali njegova trajna zapustitev na določenem mestu, razen ustavljanja ali mirovanja. Za razliko od mirovanja parkiranje pomeni odstranitev vozila iz poteka prometa, razen za kratko, začasno ustavitev. Ne glede na to, ali vozilo teče ali so v njem osebe, se namen parkiranja s tem ne spremeni.

Parkiranje je treba opraviti na zakonitem in varnem mestu. Osnovno pravilo parkiranja je parkiranje na mestih, kjer je to dovoljeno. Parkiranje na pločnikih, prehodih za pešce, kolesarskih stezah, izvozih iz garaž in ob robu avtocest je nezakonito. Parkiranje je na teh mestih prepovedano, tudi če ni znaka »prepovedano parkiranje«. Vozniki, ki ne upoštevajo omejitev parkiranja, se bodo soočili z upravnimi globami. Poleg tega lahko vaše vozilo odvleče pristojni organ, ki je določil prepoved, prometna policija, občina ali druge pooblaščene ustanove.

Med postopkom parkiranja morajo vozniki zagotoviti;

- da lahko vozilo v izrednih razmerah varno zapelje ven,
- varnost drugih parkiranih vozil,
- da za vozilom ne prehajajo pešci,
- da na parkirnem mestu ni predmetov ali živih bitij,
- da ni parkiranja na parkirnih mestih za invalide,
- da ni oviran prehod ali parkiranje drugih vozil,
- da ni oviran izhod drugih parkiranih vozil,

Slika 4: Vrste parkiranja

V prometu na parkiriščih obstajajo v osnovi 3 vrste načinov parkiranja vozil:

3.3.3.1. Vzdolžno parkiranje:

Slika 5: Vzdolžno parkiranje

Vzdolžno parkiranje je metoda parkiranja vozila vzporedno s cesto, običajno v vrsti, ki jo tvorijo druga vozila. Vzdolžno parkiranje se na splošno izvede tako, da vozilo, potem ko je peljalo mimo parkirnega prostora za vsaj eno dolžino vozila, zapelje vzvratno in izvede potrebne manevre, kadar je treba parkirati med dvema vozili.

Če cesta to dopušča, je parkiranje mogoče opraviti tudi z vožnjo naprej vzdolž robnika ali roba ceste. Pri vstopanju in izstopanju iz vzdolžnih parkirnih mest je treba dajati smerni znak.

3.3.3.2. Pravokotno parkiranje

Pravokotno parkiranje je vrsta parkiranja, pri kateri vozilo vstopi na parkirno mesto pod kotom 90 stopinj glede na pločnik ali cesto. Na splošno je na parkiriščih, torej na zakonitih parkirnih mestih, ta vrsta parkiranja prednostna za pridobitev parkirnega prostora in urejanje izhodov s parkirnega mesta.

Slika 6: Pravokotno parkiranje

Pravokotno parkiranje se morda zdi lažje kot vzdolžno parkiranje, vendar lahko med vožnjo pride do številnih napak. Pri pravokotnem parkiranju se mora vozilo za vstop na parkirno mesto premikati naprej ali nazaj ter zaviti desno ali levo. Pri tej vrsti parkirnega mesta je najvarnejši način parkiranja vzvratno parkiranje na parkirno mesto. Ker bo v izrednih razmerah, ko vsi panikarijo, premikanje vozila naprej zagotovilo najvarnejšo in najhitrejšo evakuacijo.

Pri vzvratnem parkiranju v levo pri pravokotnem parkiranju je mogoče slediti naslednjim korakom:

- Pred vstopom na parkirno mesto pustite nekaj metrov prostora med svojim vozilom in vozili, parkiranimi na vaši desni strani.
- Približajte se, dokler se sprednji odbijač vašega parkirnega vozila ne poravna z levo stranjo vozila, parkiranega na vaši desni. - Med premikanjem proti parkirnemu mestu popolnoma obrnite volan svojega vozila v desno. - Pri vstopanju na parkirno mesto bodite pozorni tako na zadnji del kot na obe strani svojega vozila.
- Ustavite se 50 centimetrov od robnika ter poskrbite, da vaše vozilo pravilno in poravnano vstopi na parkirno mesto.

3.3.3.3. Poševno parkiranje

Slika 7: Poševno parkiranje

Parkiranje na območju, ki tvori kot 45 stopinj ali več z robnikom in cesto, na kateri se vozilo nahaja, imenujemo poševno parkiranje. Idealen kot za poševno parkiranje je 45 stopinj. Ta vrsta parkiranja je na splošno prednostna na parkiriščih ali na prometnih ulicah. Pri tej vrsti parkiranja vozilo vstopi na parkirno mesto naprej; vzvratna vožnja se ne izvaja, kot pri vzdolžnem ali pravokotnem parkiranju. Zato je treba, ker je pri izstopu s parkirnega mesta potrebna vzvratna vožnja, skrbno spremljati promet za vozilom.

Za varno vzvratno izstopanje z odprtih parkirnih mest je priporočljivo slediti naslednjim korakom:

- Preverite cesto in parkirno območje z uporabo oken in ogledal vozila.
- Bodite pozorni na druge udeležence v prometu in vozila, ki jih je pri vzvratni vožnji morda težko opaziti.
- Dajte prednost vozilom in pešcem na cesti.
- Počasi se premikajte nazaj in po potrebi ustavite.
- Obrnite volan v desno, ko je sprednji odbijač vozila popolnoma ločen od zadnjega dela drugih vozil na parkirnem mestu.
- Vzvratno vozite proti prvemu pasu za vozilom in poskušajte ne zaiti v drugi pas. - Nenehno preverjajte cesto in parkirno območje.
- Po zaključku izstopa postavite vozilo v pravilen pas in nadaljujte pot.

Ocenjevanje in vrednotenje

Pogoji za ocenjevanje in vrednotenje

V tem usposabljanju je treba pri merjenju in vrednotenju ravni znanja udeležencev upoštevati naslednje točke:

- Besedila vprašanj morajo biti jasna, jedrnata in razumljiva.
- Vprašanja je treba pripraviti z uporabo tehnik testov z izbirnimi odgovori.
- Vprašanja morajo imeti 4 možnosti z le 1 pravilnim odgovorom.
- Pri pripravi vprašanj je treba uporabiti pojme, primerne za tolmačenje v znakovni jezik.
- Vprašanja morajo zajemati informacije, podane v tem usposabljanju.
- Za teste je treba ločeno pripraviti ključe za odgovore in ključe za točkovanje.

Preizkus znanja

1- Kaj od naštetega drži glede pravil parkiranja?

A) Če ni na voljo parkirnega mesta, se lahko parkira na parkirnem mestu za invalide.
B) Če ni na voljo parkirnega mesta, se lahko parkira tudi na pločniku.
C) Pri vzdolžnem parkiranju dajanje smernega znaka ni obvezno.
D) Med parkiranjem se preveri, ali za vozilom prehaja pešec.

2- Katera od naslednjih trditev o nenadnem zaviranju NI resnična?

A) Izvede se v primeru nevarnosti.
B) Cilj je ustaviti na najkrajši razdalji in v najkrajšem času.
C) Ni škodljivo, če motor med nenadnim zaviranjem ugasne.
D) Pritisniti je treba tako zavoro kot sklopko (pri ročnih vozilih).

3- Kaj od naštetega je nepravilno pri parkiranju vozila?

A) Ustavitev vozila in vklop ročne zavore po parkiranju.
B) Parkiranje z vzvratno vožnjo na vzdolžnem parkirnem mestu.
C) Pravokotno parkiranje na pravokotnem parkirnem mestu.
D) Oviranje prehoda in izhoda drugih vozil.

4- Kaj od naštetega NI vrsta parkiranja?

A) Vzdolžno parkiranje

B) Pravokotno parkiranje

C) Trikotno parkiranje

D) Poševno parkiranje

5- Katera od naštetih situacij NI mirovanje?

A) Ko je prižgana rdeča luč.

B) Ko izstopa potnik

C) Ko vas ustavi policija

D) Ko je promet gost ali popolnoma ustavljen

Odgovori

/ 1- D / 2- C / 3- D / 4- D / 5- B/ Vsako vprašanje je vredno 20 točk, skupaj 100 točk.

Samoocenjevanje

Prosimo, ocenite vsako trditev od 1 do 5:

1 = Sploh se ne strinjam | 2 = Ne strinjam se | 3 = Neodločen/-a | 4 = Strinjam se | 5 = Popolnoma se strinjam

Trditve za ocenjevanje	1	2	3	4	5
1. Poznam razliko med ustavljanjem in mirovanjem.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Vem, da se motor med nenadnim zaviranjem ne sme ugasniti.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Poznam različne vrste parkiranja.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Zavedam se posledic nepravilnega in pomanjkljivega parkiranja.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Vem, da je najvarnejši način parkiranja vzvratna vožnja.	☐	☐	☐	☐	☐

Ključ za točkovanje:

21–25 točk: Vaše znanje je zelo dobro. Poznate prometne predpise.

16–20 točk: Vaše znanje je zadostno, vendar imate na nekaterih področjih še možnost izboljšav.

11–15 točk: Imate zmerno raven znanja; dodatno usposabljanje bo koristno.

6–10 točk: Vaša raven znanja je nizka; priporočamo celovito usposabljanje.

0–5 točk: Vaše zavedanje in znanje o tej temi sta resno pomanjkljiva.